

96. PARIJATH TREE

- **Scientific name:** *Nyctanthes arbor-tristis*
- **Marathi name:** पारिजात
- **Common name:** Night-flowering Jasmine
- **Family:** Oleaceae

Leaves and Arrangement

- **Type:** Simple
- **Arrangement:** Opposite
- **Shape:** Ovate
- **Base:** Rounded, cuneate, or acute
- **Apex:** Shortly acuminate
- **Margin:** Distantly toothed or entire
- **Texture:** Coriaceous, scabrid

Fruit

- **Type:** Capsule
- **Shape:** Compressed orbicular
- **Fruiting Period:** February to March

Flowers

- **Type:** Bisexual
- **Colour:** White
- **Arrangement:** Sessile, 3-7 together on hairy quadrangular peduncles arranged in cymose panicles
- **Size:** Small
- **Characteristics:** Sweet-scented
- **Calyx Tube:** Funnel-shaped, 4-5 toothed
- **Corolla Tube:** Cylindrical, orange-red, lobes white, 5-8, contorted in bud
- **Stamens:** Subsessile near the mouth of the corolla tube
- **Ovary:** Two-celled
- **Style:** Cylindric, bifid
- **Flowering Period:** September to October

Bark Structure

- **Texture:** Smooth
- **Branchlets:** Pubescent, 4-angled

Habitat

- **Height:** Up to 8 meters
- **Distribution:** Often found as an ornamental species planted in many places for its fragrant flowers; synonymous with the autumn season in Assam

Uses

1. **Medicinal:** Leaves used in Ayurvedic medicine for sciatica, arthritis, and fevers.
2. **Dye:** Orange dye from the corolla used to dye silk.
3. **Ornamental:** Flowers used for garlands and worship.
4. **Cultural:** State flower of West Bengal, used in Durga Puja.
5. **Weather Prediction:** Native people of Tripura use it to predict weather and rainfall.

Fun Facts

- **Cultural Significance:** Associated with Durga Puja in Bengal.
- **Historical Reference:** Featured in Hindu history as the divine tree parijaat.

96. PARIJAAT TREE

- **Scientific name:** *Nyctanthes arbor-tristis*
- **Marathi name:** पारिजात
- **Commonly name:** Night-flowering Jasmine
- **Family:** Oleaceae

पाने आणि त्यांची मांडणी

- **प्रकार:** साधी
- **मांडणी:** समोरासमोर
- **आकार:** अंडाकृती
- **तळ:** गोलसर, पायासारखा, किंवा तीव्र
- **टोक:** थोडेसे तीव्र
- **काठ:** दूरचे दातेरी किंवा अखंड
- **पोशाख:** कातडी, खडबडीत

फळ

- **प्रकार:** कॅप्सूल
- **आकार:** संकुचित गोलाकार
- **फळांचा कालावधी:** फेब्रुवारी ते मार्च

फुले

- **प्रकार:** द्विलिंगी
- **रंग:** पांढरा
- **मांडणी:** शाखेच्या टोकाला केसाळ चौकोनी फांद्यांवर ३-७ एकत्र गटात
- **आकार:** लहान
- **वैशिष्ट्ये:** सुगंधित
- **कॅलिकस नलिका:** फनेल-आकाराची, ४-५ दात
- **कोरोला नलिका:** बेलनाकार, नारिंगी-लाल, लोब्स पांढरे, ५-८, कळीत वाकलेले
- **केसर:** कोरोला नलिकेच्या तोंडाजवळ उपस्थ
- **अंडाशय:** दोन कक्षीय
- **शैली:** बेलनाकार, द्विभाजित
- **फुलांचा कालावधी:** सप्टेंबर ते ऑक्टोबर

साल रचना

- **पोशाख:** गुळगुळीत
- **शाखा:** केसाळ, चौकोनी

निवासस्थान

- **उंची:** ८ मीटर पर्यंत
- **वितरण:** अनेक ठिकाणी आकर्षक फुलांसाठी लागवड; आसाममध्ये शरद ऋतुचं प्रतीक

उपयोग

१. **औषधी उपयोग:** आयुर्वेदिक औषधांमध्ये पानांचा वापर संधिवात, संधिवात आणि तापाच्या उपचारांसाठी होतो.
२. **रंग:** पुष्पकोशापासून नारिंगी रंग काढला जातो आणि रेशमी कपड्यांवर वापरला जातो.
३. **सजावटी:** फुलांचा हार आणि पूजेसाठी वापर.
४. **सांस्कृतिक उपयोग:** पश्चिम बंगाल राज्यातील राज्यफुल, दुर्गा पूजेत वापरले जाते.
५. **हवामान अंदाज:** त्रिपुराच्या आदिवासी लोक हवामान आणि पावसाचा अंदाज वर्तवण्यासाठी याचा वापर करतात.

मजेदार तथ्ये

- **सांस्कृतिक महत्त्व:** बंगालमध्ये दुर्गा पूजेच्या प्रसंगी याचा महत्त्व.
- **ऐतिहासिक संदर्भ:** हिंदू इतिहासात पारिजात वृक्ष म्हणून ओळखले जाते.

*Image Credit : India Biodiversity Portal